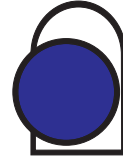

MEMÒRIA

CODEX®
ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

Memòria de la intervenció
arqueològica al carrer Montalegre 3b
Districte Ciutat Vella-Barcelona.
Codi: 087/09

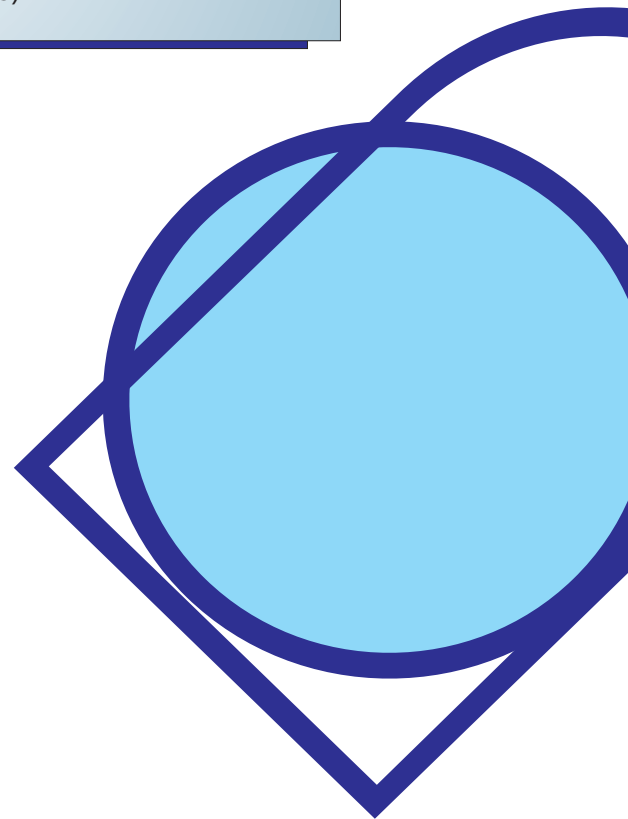
(Barcelona, Barcelonès)

Dates de la Intervenció: Agost de 2009.

Autor:

Daniel Vázquez Álvarez

Data de lliurament: Setembre de 2009

ÍNDEX

1. – Introducció	2
2. - Marc geogràfic	3
3.- Antecedents	5
4. - Metodologia.	11
5 – Treballs realitzats	12
6. - Conclusions i consideracions finals	17
7. – Bibliografia	18
8. – Llistat planimètric.	19

ANNEX 1: Planimetria.

ANNEX 2: Fitxes d'UE

ANNEX 3: Inventari Fotogràfic

1. INTRODUCCIÓ

Aquesta memòria fa referència a les valoracions estretes com a resultat de la intervenció arqueològica portada a terme entre els dies 10 i 11 d'agost de 2009, al subsòl de la vorera del carrer Montalegre 3B, que es troba ubicada al barri del Raval del districte de Ciutat Vella de Barcelona (Barcelonès).

Els treballs han estat motivats pel "*Projecte d'ampliació de la xarxa de fibra òptica- Ajuntament de Barcelona-Connexió dels centres de Serveis Socials*", que implica l'afectació del subsòl per a la realització de les feines de col·locació i connexió de la nova instal·lació.

Aquesta intervenció s'ha efectuat d'acord amb l'autorització emesa pel Servei d'Arqueologia i Paleontologia de la Direcció General del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya. L'actuació es cenyeix als procediments establerts a l'article 14 i següents del Decret 78/2002, de 5 de març de 2002, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

A nivell administratiu s'ha tramitat un únic permís d'intervenció amb un termini d'actuació comprés entre els dies 10 i 17 d'agost de 2009.

Les tasques arqueològiques han estat realitzades per l'arqueòleg de l'empresa CODEX-Arqueologia i Patrimoni, Daniel Vázquez Álvarez i els treballs han estat finançats per l'empresa Còrnic.

2- SITUACIÓ GEOGRÀFICA.

El punt on es realitzen les cales es troba ubicat a la vorera oest del carrer Montalegre número 3, concretament davant del monòlit que es troba en cantonada NE de l'edifici del MACBA. Aquest carrer forma part del barri del Raval que es troba ubicat al Districte de Ciutat Vella de Barcelona.

Carrer Montalegre durant el procés de realització de la cala.

Les coordenades UTM del punt on es realitzen les cales són: X: 430458.75 i Y: 4581868.25.

Vista zenital de Ciutat Vella i la ubicació de la intervenció dins el casc antic de la Ciutat.

Segons el plànol topogràfic¹ que apareix a la pàgina Wep² de la Ciutat de Barcelona, el nivell de circulació actual es troba aproximadament a una cota absoluta referenciada sobre el nivell del mar de 13,4 metres.

¹ En aquest plànol no apareix l'edifici de la Universitat de Barcelona, amb el que podria ser que aquestes cotes fossin anteriors a la remodelació del carrer realitzada al 2006 com a part de la reforma integral associada a la construcció d'aquest equipament.

² www.bcn.es/guia/bcnpicc.html

3. MARC HISTÒRIC.

En aquest apartat es fa un breu resum de l'evolució històrica de la ciutat de Barcelona al llarg del temps. Aquest resum es centra principalment en el desenvolupament del barri del Raval, del que forma part el carrer Montalegre.

Hi ha evidències de la presència de l'home al territori de la actual ciutat de Barcelona des de la prehistòria. En els darrers anys, amb l'aparició de diferents troballes en diferents punts de la ciutat, es pot afirmar que hi ha una ocupació de la plana costanera més estesa de la que semblava fins fa poc. Es tenen documentades evidències d'emplaçaments prehistòrics, des de la fase més antiga del Neolític fins al Bronze Final. Per exemple, a la zona del Raval, àrea d'interès per a la nostra intervenció, hi ha evidències als sectors de Sant Pau del Camp³, Reina Amàlia, Rambla del Raval-Robador..., als que cal sumar-hi altres evidències en punts pròxims a aquesta àrea, com les restes aparegudes al carrer del Pi⁴ i a la Plaça de la Vila de Madrid. També hi ha documentades evidències al barri de la Ribera, al Mercat de Santa Caterina⁵, i diverses troballes descontextualitzades dins del primitiu recinte romà, que semblarien indicar un aprofitament del turó per a l'establiment humà des de la prehistòria.

L'evolució d'aquest tipus de poblament acabarà desembocant en l'eclosió d'un dels grups tribals, els laietans, associats a l'arc cultural denominat món ibèric. En la zona de l'actual Barcelona hi ha documentats diferents poblats ibèrics, com són els del Putget, el del turó de la Rovira o el de Montjuïc.

Tot i que els romans arriben a la península Ibèrica al 218 aC, no serà fins al 10 aC aproximadament, quan es fundí⁶ la *Colonia Iulia Augusta Faventia Paterna*

³ Al sector de Sant Pau del Camp hi ha documentat un assentament amb diferents moments d'ocupació del Neolític Antic (5000-3500 aC), del Bronze Inicial (2000-1500 aC) i del Bronze Final (1100-700 aC.)

⁴ Al carrer del Pi s'ha documentat un grup de sis sepulcres de fossa del Neolític Mitjà.

⁵ Al mercat de Sta. Caterina es documenten estructures i 1 inhumació del Bronze Inicial, (1800-1500 aC).

⁶ Els romans sembla que s'instal·len a la muntanya de Montjuïc, abandonant aquest emplaçament amb la fundació de *Barcino*. Moment en que la conjuntura política i social, permet l'assentament a la vora del mar, aprofitant la planura i les bones condicions orogràfiques.

Barcino a la plana de Barcelona, a la petita colina del *Monts Taber*, a tocar del port natural del *Rubricatum flumen* (port natural del riu Llobregat).

La fundació de *Barcino*, una petita població d'unes 10 hectàrees, és de nova planta i cal ubicar-la dintre d'una planificada reestructuració general de NE peninsular per part d'August i Agripa, amb la creació de diferents ciutats per llicenciar als legionaris veterans de la segona fase de les guerres càntabres, finalitzada al 19aC. És en aquesta època quan comença a funcionar la variant litoral de la via Augusta, que connectarà poblacions com *Barcino*, *Baetulo* i *Iluro*

El futur barri del Raval⁷ resta deshabitat a l'oest de *Barcino*, separat per la riera de Vallcarca (actual Passeig de les Rambles) i formant part del seu *ager* (territori), no molt extens però molt productiu, amb el cultiu de cereals i de la vinya.

Durant l'Antiguitat Tardada i l'Alta Edat Mitjana, la ciutat sofreix transformacions relacionades amb els canvis polítics, socials i religiosos, però no modifica substancialment la seva superfície. De totes formes, les antigues viles suburbanes d'època romana donaran pas a petits burgs o viles noves.

En aquest ampli espai cronològic el Raval serà, principalment, zona de camps i hortes per a l'ús de la ciutat, tot i que part de la seva extensió estarà coberta fins a ben entrada l'Edat Mitjana per l'estany Cagalell, que recull les aigües del rierol del mateix nom. L'element més destacable d'aquests terrenys suburbans, es la presència de tres vies de comunicació entre la ciutat i el seu hinterland. Es tracta dels camins del Llobregat, de Sarrià i de Montjuïc, que es poden associar als actuals carrers de l'Hospital, Tallers i Sant Pau, i que aniran configurant la trama urbana d'aquest barri quan la ciutat creixi fora muralles.

⁷ En l'actualitat, quan es parla del barri del Raval, on entén que es tracta dels terrenys que es troben a ponent de les Rambles i que queden inclosos en la tercera muralla de Barcelona, realitzada en temps de Pere IV el Cerimoniós. Estrictament, el barri del Raval, que al segle XIV també era conegut com el barri del Carme, es reduïa a la part NE d'aquests terrenys, centrant-s'hi en el eixos viaris dels actuals carrers de L'Hospital i del Carme. Finalment, amb el pas del temps, s'associa aquest terme a tot el conjunt de terrenys emmurallats, des de les Drassanes fins a la porta de Jonqueres. En aquest text, per no generar confusió, s'utilitzarà el terme "Raval", d'una forma general, englobant tota aquesta franja de terrenys.

Barcelona, va incrementant la seva població al llarg de l'Edat Mitjana, creixent nuclis als seus voltants, tot i que separats per l'antiga muralla. Es tracta d'un creixement que es centra en les zones més pròximes a la vella ciutat i que també afecta al Raval, on apareixen nuclis, com la petita vila que es forma als voltants de l'església de Sant Pau del Camp, on s'han documentat un seguit tombes⁸ associades a aquest període. També es té constància d'un altre nucli habitat, el del Pedró⁹, entre els carrers del Carme i de l'Hospital.

Aquest creixement, tant de població com d'extensió de la ciutat fora de les muralles, fa que sigui necessari la realització d'un segon cinturó defensiu. Aquest es realitza durant el regnat de Jaume I (1213-1276) i engloba totes les viles noves i burgs pròxims a la ciutat, incrementant àmpliament el perímetre emmurallat, sobretot pel sector de llevant, molt densament poblat i amb un gran potencial econòmic. Pel costat de ponent, les muralles arriben fins a la torrentera de Vallcarca, actual Passeig de la Rambla, que circumval·larà externament aquest sector de la fortificació i farà les funcions de fossat. La zona del Raval, que es troba a l'oest d'aquesta torrentera, tot i tenir alguns petits nuclis habitats i construccions aïllades (convents i hospitals...) és en gran part una àmplia extensió de camps quedant fora del segon recinte emmurallat.

Un segle després que Jaume I comencés la realització del segon cinturó defensiu, Pere IV d'Aragó (1336-1387) ordena l'emmurallament de la franja de terreny que es troba a ponent de la ciutat, el Raval. Es faran quatre portals nous, el de Jonqueres (C./Tallers), el de Sant Antoni o d'en Cardona, (accés més important), el de Sant Pau i el de Santa Madrona, (al costat de les Drassanes).

Una vegada aixecades les muralles que incorporen el Raval al recinte emmurallat continua en aquests terrenys, com abans, la construcció convents i monestirs a les que cal sumar la progressiva edificació de cases, sobretot als terrenys que donen front als camins tradicionals. La conjuntura econòmica i

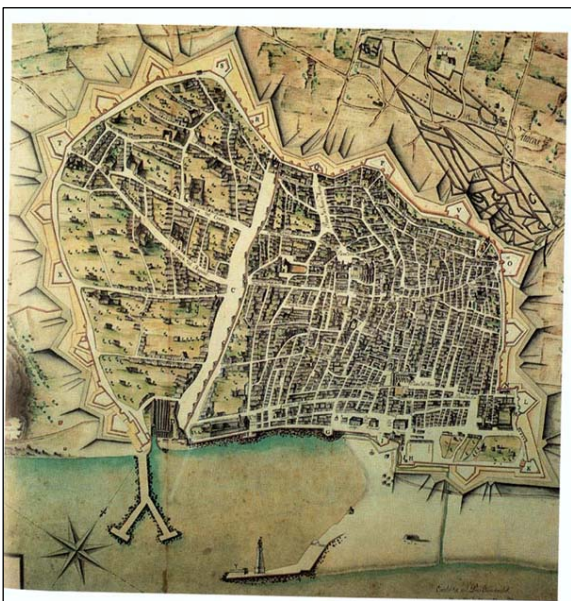
⁸ Tombes aparegudes durant la realització del Pla Central del Raval.

⁹ En aquest nucli es té constància de la construcció de la leproseria de Mesells entre el 1144 i 1171.

social del Principat comença a canviar a partir de la segona meitat del segle XIV, amb l'aparició de crisis de subsistència i epidèmies cícliques que delmaran la població de la ciutat de forma continuada durant tota l'Edat Moderna. A aquesta situació cal sumar-hi conjuntura econòmica en retrocés i una situació política convulsa.

El Raval sofreix aquest procés de crisis tenint un creixement urbanístic molt limitat fins al segle XVIII, restant en gran part com a camps de cultiu amb la presència de monestirs, convents i hospitals, que seran les construccions predominants. Dintre d'aquest grup d'edificacions cal incloure el monestir de les Canongesses de Santa Maria de Montalegre, que s'aixeca al 1362 a la finca que fa cantonada amb els actuals carrers Montalegre i Valldonzella. Al 1593, al extinguir-se l'orde, el monestir passarà a convertir-se en el Seminari Episcopal de Nostra Senyora de Montalegre de la Ciutat de Barcelona.

A començaments del segle XVIII, amb motiu de la derrota de la Guerra de Successió, la ciutat de Barcelona sofreix canvis forçats, amb la demolició de part del barri de la Ribera per a la construcció d'una "Ciudadella" militar. És en aquest període quan el Raval comença ja el seu procés definitiu d'urbanització, amb la presència de petites indústries que comencen a intercalar-s'hi entre els convents, horts i cases, que fins ara havien caracteritzat el barri.

Plànol de la ciutat de Barcelona de principis del XVIII, on es pot veure l'estat del barri del Raval en aquest moment. Arxiu de la Catedral de Barcelona. Extret del llibre "El Hospital de la Santa Creu i Sant Pau 1401-2001" (obra cit. en bibliografia general).

Entre la segona meitat del segle XVIII i la primera meitat del segle XIX es produeix la definitiva ocupació del barri del Raval. Barcelona és una plaça emmurallada que es troba limitada en la seva superfície edificable, fent d'aquesta zona de la ciutat el seu únic lloc de creixement. En aquest període es transforma el barri, amb la instal·lació de fàbriques i de vivendes per als treballadors, convertint el Raval en la zona industrial de Barcelona i una dels llocs més densament poblats i insalubres de tota Europa.

Dins d'aquest procés d'ocupació del Raval, l'antic Seminari Conciliar passa a convertir-se al 1802 en la Casa de la Caritat. Aquesta institució de gran importància per a la Ciutat, es trasllada a mitjans segle XX a la seva ubicació actual, a les llars Mundet.

A mitjans del segle XIX la densificació de la ciutat és insostenible fent que el govern decreti al 1854 l'enderroc de les muralles de terra. De totes formes, caldrà esperar fins al 1858 per a que, per una "*Real Orden*¹⁰", la ciutat com a tal deixi de tenir condició militar, quedant reduïda aquesta a les fortificacions de Montjuïc i de la Ciutadella, així com el port. Aquesta és la primera de les passes per a la futura urbanització de l'eixample de Barcelona, que tot i a les controvèrsies del moment, projectarà l'edifici Cerdà.

Tot i que la Ciutat Vella al llarg del segle XX anirà perdent la seva importància vers altres zones de Barcelona, en els darrers decennis ha sofert una gran transformació, convertint-se en un dels punts amb major acumulació d'equipaments culturals. Dintre d'aquest procés de transformació, el barri del Raval ha incrementat la seva oferta cultural amb la presència del MACBA, del CCCB, de la Facultat de Comunicació Blanquerna-URL i de la facultat d'Història de la UB entre d'altres.

El primer d'ells, el MACBA, té els seus orígens en un projecte conjunt de diferents administracions que es constitueix l'any 1985. L'edifici s'encarrega a

¹⁰ < a fin de demarcar el espacio en que se pueda edificar libremente en la capital, se manda que en Barcelona se conserven y mejoren las fortificaciones del Castillo de Montjuich y de la Ciudadela, organizando además convenientemente la defensa del puerto" ¹⁰ >

l'arquitecte Richard Meier l'any 1986 i s'inaugura el 28-11-1995. El segon, el CCCB s'inaugura l'any 1994 i aprofita dues instal·lacions amb molta historia, la Casa de la Caritat de Barcelona i l'antic Convent dels Àngels. L'últim, són les facultats d'Historia i Filosofia de la Universitat de Barcelona, que s'inauguren l'any 2006, moment en que també es remodela tot el carrer de Montalegre.

4- METODOLOGIA

La metodologia emprada en aquesta intervenció s'ha adaptat al tipus d'actuació estipulada al projecte d'intervenció arqueològica realitzat pel Museu de Barcelona. Aquest, plantejava un control arqueològic de l'excavació de les cales per part dels treballadors de l'obra i una vegada detectades les estructures o estrats amb potencialitat arqueològica la seva excavació amb metodologia i enregistrament arqueològic.

El sistema d'enregistrament utilitzat per a documentar aquesta intervenció és el mètode proposat per E. C. Harris, que converteix l'estratificació en estratigrafia. S'han documentat les diferents accions bàsiques que s'han pogut reconèixer, és a dir, les unitats estratigràfiques, (estrats, estructures, retalls o farciments), donant-li a aquestes números diferencials a partir de la individualització de les cales que han donat resultat positiu.

Tot el procés d'excavació s'ha documentat fotogràficament, utilitzant el suport digital. Així mateix, es porta a terme el corresponent registre gràfic, fent un aixecament topogràficament dels sondejos. D'aquesta manera les cales queden situades físicament en l'espai de la Ciutat. Les tasques de situació de les cales es realitza mitjançant la triangulació en referència a punts ben definits i situats en els plànols topogràfics de la Ciutat. Totes les plantes es lliuren en format digital i en paper, utilitzant-hi per a la seva informatització el programa de dibuix vectorial Autocad 2004.

El codi identificatiu de la intervenció és **087/09** i ve establert pels criteris del Museu d'Història de Barcelona, que porta un registre numèric de las intervencions on s'indica de forma correlativa el numero que té cada intervenció, segons la seva data de realització, en un any en concret. (Aquesta és la número 087 de l'any 2009).

5.- TREBALLS REALITZATS I RESULTATS OBTINGUTS

En aquest apartat es fa una breu explicació dels treballs realitzats i els resultats obtinguts durant la intervenció portada a terme al subsòl de la vorera del carrer Montalegre a l'altura de la finca número 3b.

El plantejament inicial preveu la realització d'una única cala per a la col·locació d'una arqueta per al nou servei. Durant el procés de rebaix, la presència de diferents serveis en ús fa que s'hagi de desestimar aquesta ubicació. Es realitza una segona cala a tocar de la primera i tot i que tornen a aparèixer nous serveis es pot assolir la profunditat necessària per a la construcció de l'arqueta.

6.1 Cala 1.

Aquesta cala es realitza a la vorera del carrer, a tocar de la calçada. Es tracta d'un sondeig de planta quadrangular que s'orienta de forma paral·lela a la vorera, fent aproximadament 1,2 metres de costat i assolint una profunditat màxima que no superà en cap punt els 53 centímetres de potencia.

Fotos cala 1 durant el procés de rebaix.

Durant el rebaix solament es detecten evidències relacionades amb els nivells de circulació actual del carrer i els diferents serveis soterrats que s'han anat col·locant al subsòl.

En primer lloc s'extreu amb martell pneumàtic la pavimentació actual, Ue 101, formada per llosetes de pedres rectangulars de... per ...cm d'ample , i la seva preparació, Ue 102, composta per un potent nivell de formigó d'uns 20 centímetres de gruix. Aquesta capa permet deixar una superfície horitzontal per a la bona col·locació de la pavimentació.

Una vegada enretirada la pavimentació actual, es documenta un potent nivell de regularització, Ue 103, format per graves i que cal relacionar també amb aquesta darrera reorganització dels nivells de circulació del carrer.

El següent nivell general, Ue 104, és un estrat heterogeni format per argiles vermelles amb presència de graves i altres components, que es detecta de forma general a tota la cala. Aquest nivell es pot associar tant a les feines desenvolupades durant la darrera remodelació del carrer, com segurament, amb els nivells associats a la col·locació dels serveis documentats al sondeig i que es detecten a continuació. Tant aquests serveis com els documentats a la cala 2, reben únicament tres números diferencials, Ue 106 per als serveis, Ue 107 per als rebliments i Ue 108 per a les rases, ja que es tracta d'estructures contemporànies sense cap tipus d'interès arqueològic.

A la cala 1 es detecten dos serveis que creuen amb una orientació NW/SE. El primer d'ells sembla ser un servei telefònic que es troba recobert per una capa de formigó. El segon servei està compost per un tub de PVC rígid, que cal relacionar amb el gas.

Vista de la Cala 1 amb els serveis que impedeixen continuar.

La presència d'aquests serveis no permet assolir la cota necessària per a la col·locació de l'arqueta, amb el que s'ha de traslladar el punt on s'ha de realitzar la nova instal·lació.

6.2. Cala 2.

La segona cala es desplaça mínimament cap al NW, intentant evitar els serveis existents, que semblen ocupar gran part de la vorera. Es tracta d'un sondeig quadrangular que es realitza a tocar de l'altra cala, compartint amb ella la meitat SE del seu límit sud. Aquesta cala fa inicialment 1,2 metres de costat tot i que posteriorment s'amplia pels seus costats est i oest.

Cala 2 durant el procés de rebaix.

Com físicament les dues cales estan unides, no s'individualitzen les diferents unitats estratigràfiques de caràcter general que es documenten en cadascuna d'elles. Per tant, en primer lloc hi ha la pavimentació de lloses Ue 101, en segon lloc la preparació de formigó Ue 102, en tercer lloc el nivell de regularització compost per "zahorra" Ue 103 i per últim, el nivell d'argiles vermelles força heterogeni, Ue 104.

Per sota d'aquests nivells es documenten cinc serveis que creuen la cala amb una orientació NW/SE. De est a oest tenim: En primer lloc el mateix servei de gas documentat a l'altra cala; en segon lloc un servei elèctric compost pel propi servei i una capa de formigó; en tercer lloc un servei d'aigua format per un tub

metàl·lic rígid; en quart lloc un servei elèctric protegit amb una coberta de maons; i per últim, un cinquè servei que segurament també sigui elèctric i que es detecta tot just per sota del quart servei. Aquest darrer servei queda protegit per una caixa d'obra.

Aquest darrer servei afecta longitudinalment la part superior d'una estructura muraria Ue 110, que es documenta a l'extrem oest de la cala. Aquesta estructura solament es pot documentar en planta, sense que es pugui comprovar si té cara vista o es tracta d'una fonamentació. És una estructura feta de maçoneria, amb un aparell de pedres i maons lligats i amb un abundant morter de calç de tonalitat blanquinosa.

L'orientació del mur, NW/SE, i la seva ubicació fan pensar en que es podria tractar de part de la fonamentació de la façana de l'edifici que s'aixecava abans de la construcció del MACBA. El fet de que aparegui desplaçat cap a endavant de l'actual límit interior de la vorera es pot associar a la voluntat d'ampliar l'espai disponible per als vianants.

Cala 2 una vegada finalitzats els rebaixos.

Finalment s'amplia la segona cala fins arribar al límit exterior de la vorera, a tocar del boral. Durant aquest procés d'ampliació solament s'afecta la fonamentació de formigó que sustenta el propi boral, fet amb grans blocs de

pedra tallades i pol·lides i la part del revestiment d'obra de l'arqueta de la de la claveguera.

Darrera ampliació de la segona cala. En la primera foto el voral i l'arqueta de la claveguera. En segon lloc una vista general del sondeig.

6. CONCLUSIONS

Les conclusions que es poden extreure del control arqueològic que s'ha dut a terme al carrer Montalegre 3b durant la realització de les cales destinades a la col·locació de la xarxa de fibra òptica han donat uns resultats molt limitats.

Solament s'ha documentat a l'extrem oest de la segona cala una estructura muraria que per la seva orientació, NW/SE, sembla que podria ser part de la fonamentació de la façana de l'edifici que s'aixecava en aquest lloc abans de la construcció del MACBA. El fet de que aparegui desplaçat cap a endavant de l'actual límit interior de la vorera, es pot associar a la voluntat d'enretirar la línia de façana en el moment en que es reorganitza aquest espai públic. De totes formes el fet que solament es pugui detectar en planta, no permet assegurar aquest plantejament.

Al marge de l'aparició d'aquesta estructura solament es pot constatar que aquesta zona del casc antic de la ciutat, es troba molt afectada per les infraestructures associades a les edificacions actuals i per la remodelació i adequació que la via pública sofreix durant les obres d'execució de les facultats d'Història i de Filosofia de la Universitat de Barcelona al 2006.

De totes formes no es pot descartar la presència d'estructures d'interès arqueològic en cotes inferiors a les assolides per les cales ja que el propi creixement de la ciutat ha anat fent que es sobre elevi en alguns punts el nivell de circulació.

Per últim fer esment al fet de que no es detecta material arqueològic susceptible de ser recollit per al seu posterior estudi.

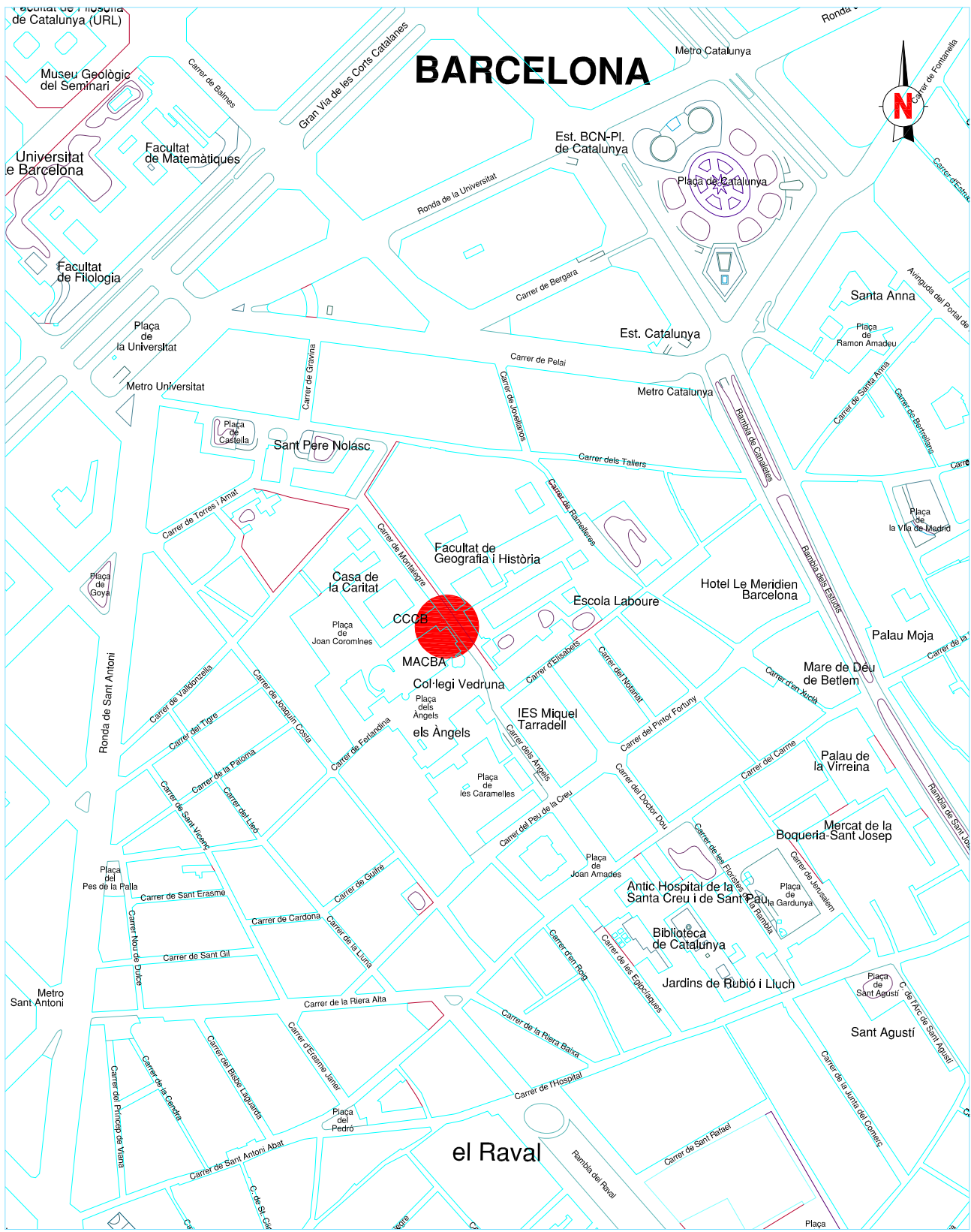
7. BIBLIOGRAFIA

- BELTRAN DE HEREDIA BERCERO, Julia. ET ALII (2001). De Barcino a Barcinona (siglos I-VII): Los restos arqueológicos de la plaza del Rey de Barcelona. MHCB. Barcelona. pàg.22-43.
- ALCOY, Rosa. ET ALII (1999). La Barcelona Gòtica. MHCB. Barcelona. Pàg.57-98.
- CLARAMUNT, S. (1982): “La formación del raval de la Rambla, a El Pla de Barcelona i la seva Història”. a *Actes del I Congrés d’Història del Pla de Barcelona*. Institut Municipal de Cultura – Ajuntament de Barcelona. Barcelona.
- FULLANA I LLOMPART, Miquel (2005): Diccionari de l’art i dels oficis de la construcció. 8^{ena} edició. Ed. Moll. Mallorca.
- MARTORELL,V.; FLORENSA, A. ;MARTORELL,V. (1970). Historia del Urbanismo en Barcelona: del plan Cerdà al área metropolitana. Edit. Labor. Barcelona. Pàg 15-23; 75-101.

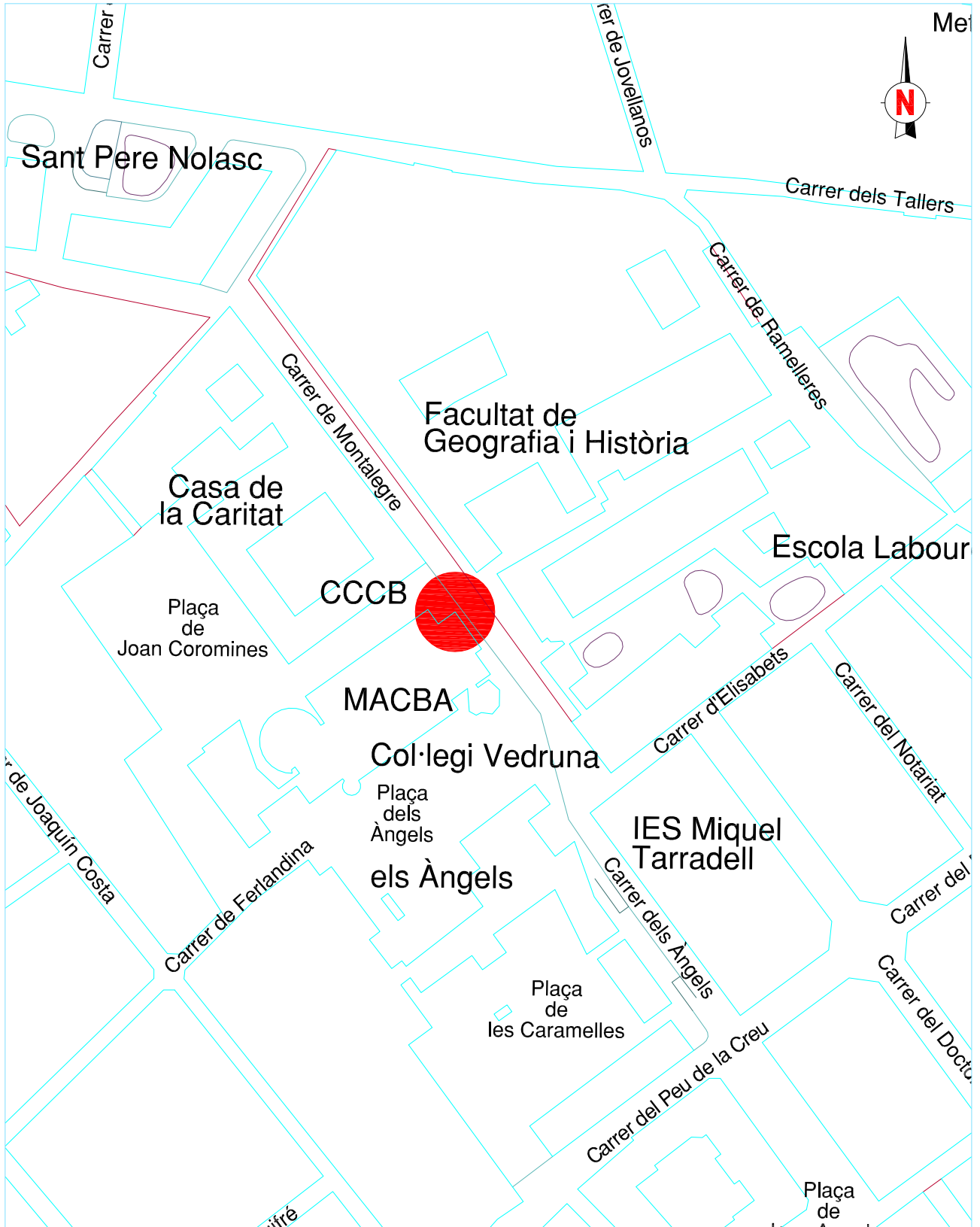
8. LLISTAT PLANIMÈTRIC.

1. Plànol de situació. Esc 1: 5000.
2. Plànol de situació. Esc 1:2000
3. Planta general amb les cales realitzades. Esc. 1:500
4. Planta i secció estructura Ue 110. Esc. 1:20.

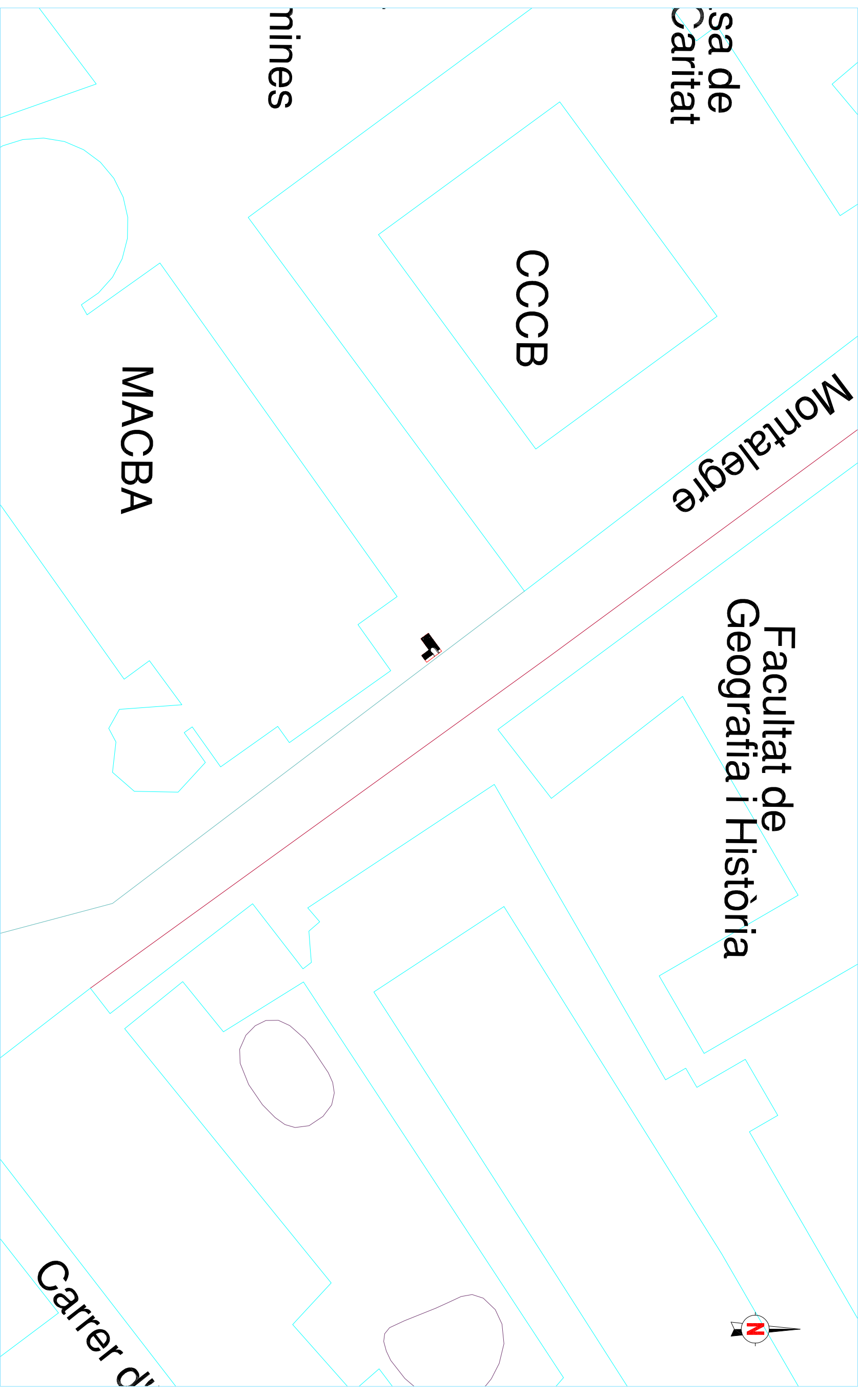
ANNEX 1: PLANIMETRIA.

 CODEX ARQUEOLOGIA I PATRIMONI	INTERVENCIÓ c/ Montalegre 3 b codi 087/09 Barcelona (Barcelonès)	NOM DEL PLÀNOL Plànol de situació	Núm. 1
	DIN A4 Escala: 1:5000		Data: Setembre 2009

 CODEX ARQUEOLOGIA I PATRIMONI	INTERVENCIÓ	NOM DEL PLÀNOL	Núm.
	c/ Montalegre 3 b codi: 087/09 Barcelona (Barcelonès)	Plànol de situació	2
DIN A4 Escala: 1:2000			Data: Setembre 2009

DIRECCIÓ ARQUEOLÒGICA

Daniel Vázquez

AUTORS

Mario Granollers

ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

DIN A3 Escala: 1:500

INTERVENCIÓ

c/ Montalegre 3 b codi: 087/09
Barcelona (Barcelonès)

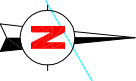
NOM DEL PLÀNOL

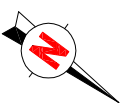
Planta general

Núm.

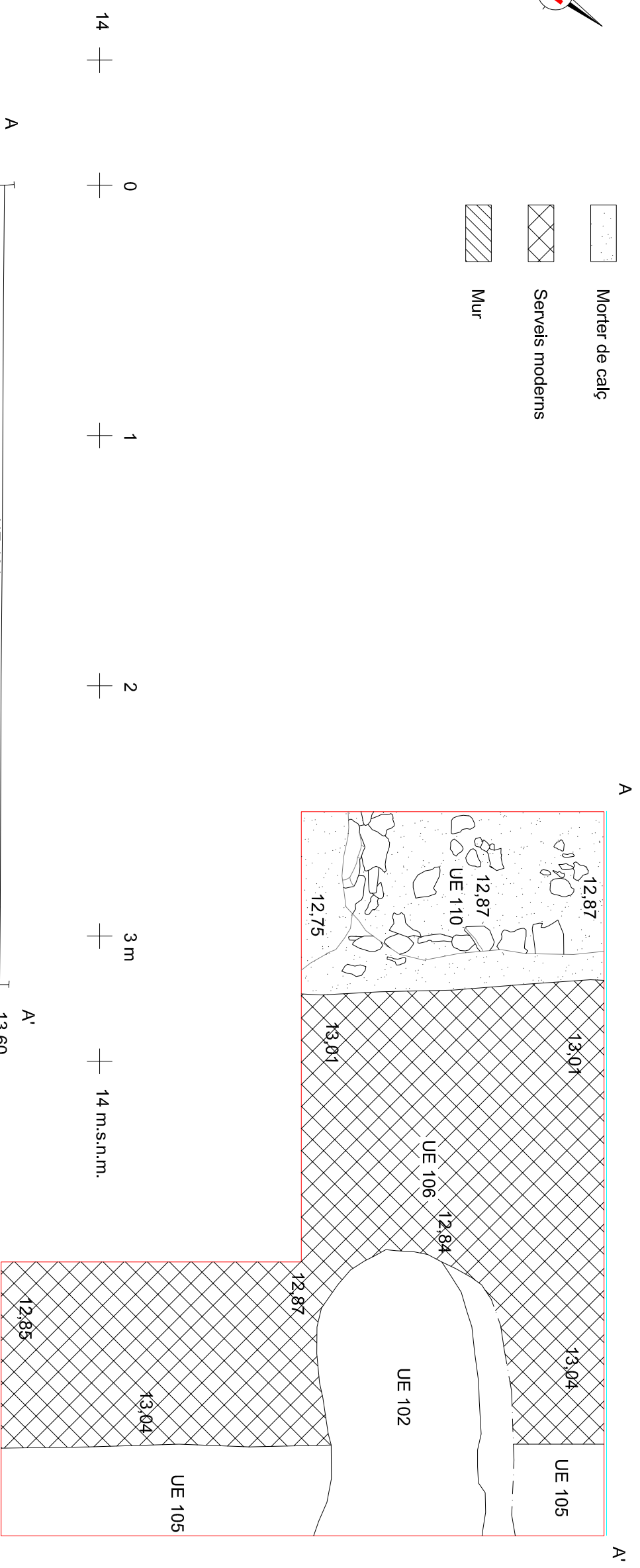
3

Data: Setembre 2009

- Morter de calç
- Serveis moderns
- Mur

DIRECCIÓ ARQUEOLÒGICA

Daniel Vázquez

AUTORS

Mario Granollers

INTERVENCIÓ

c/ Montalegre 3 b codi: 087/09
Barcelona (Barcelonès)

NOM DEL PLÀNOL

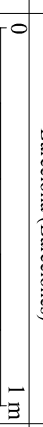
Planta i secció

Núm.

4

DIN A3

Escala: 1:20

Data: Setembre 2009

ANNEX 2. FITXES UE.

Definició UE		Textura		Composició		Sector		101	
Estructura		Compacta		Geològica		Zona		Foto. Plan.	
		Color		Orgànica				11	
		Gris		Artificial		Pedres i morter		16	
Relacions Físiques		Igual a		Datació		Criteri datació		17	
Cobreix a		Cobert per		2006		Documental		25	
Farceix a		Farcit per		Interpretació Pavimentació.					
Talla a		Tallat per		Observacions					
Es recolza en		Se li recolza		Pavimentació realitzada amb llosetes rectangulars de pedra. Relacionat amb la remodelació i adequació que la via pública sofreix durant les obres d'execució de Facultat de Història de la UBa al 2006.					
102 105				Afecció Si ☐ % ☐ Tipus <input type="text"/>					
Es lliura		Se li lliura		No ☐ Cotes Superiors 13,6 msnm					

Definició UE		Textura		Composició		Sector		102	
Estrat		Compacta		Geològica		Zona		Foto. Plan.	
		Color		Orgànica				11	
		Gris		Artificial		Formigó		17	
Relacions Físiques		Igual a		Datació		Criteri datació		25	
Cobreix a		Cobert per		2006		Estratigràfic		40	
103				Interpretació Preparació de pavimentació.					
Farceix a		Farcit per		Observacions					
Talla a		Tallat per		Nivell de formigó que es col·loca de forma previa a la pavimentació Ue 101. Relacionat amb la remodelació que la via pública sofreix durant les obres d'execució de Facultat de Història de la UB al 2006.					
Es recolza en		Se li recolza		Afecció Si ☐ % ☐ Tipus <input type="text"/>					
101				No ☐ Cotes Superiors 13,54 msnm					
Es lliura		Se li lliura							
105									

Definició UE		Textura		Composició		Sector		103	
Estrat				Geològica		Zona		Foto. Plan.	
		Color		Orgànica				12	
				Artificial		Graves i gravetes.		18	
Relacions Físiques		Igual a		Datació		Criteri datació		26	
Cobreix a		Cobert per		2006		Estratigràfic		40	
104		102		Interpretació Nivell de regularització previ a la col·locació de la preparació Ue 102					
Farceix a		Farcit per		Observacions					
Talla a		Tallat per		Nivell molt homogeni de graves.. Relacionada amb la reordenació del carrer realitzada al 2006.					
Es recolza en		Se li recolza		Afecció Si ☐ % ☐ Tipus <input type="text"/>					
				No ☐ Cotes Superiors 13,32 msnm					
Es lliura		Se li lliura							
105									

Definició UE		Textura	Composició		Sector	104
Estrat		Compacta	Geològica	Argila		
		Color	Orgànica		Zona	Foto. Plan.
		Marró vermellós.	Artificial	Material constructiu, plàstic		13
Relacions Físiques		Igual a	Datació		Criteri datació	
Cobreix a 106	Cobert per 103		Interpretació	XX/2006		14
Farceix a	Farcit per		Anivellació			15
Talla a	Tallat per		Observacions			19
Es recolza en	Se li recolza		Nivell d'argiles vermelles força heterogeni. Nivell de formació recent, que segurament també estigui relacionat amb les obres executades al llarg del 2006.			20
Es lliura	Se li lliura		Afecció	Si ☐ % ☐ Tipus <input type="text"/>		21
			No ☐	Cotes Superiors 13,22 mns		22

Definició UE		Textura	Composició		Sector	105
Estructura			Geològica			
		Color	Orgànica		Zona	Foto. Plan.
			Artificial			40
Relacions Físiques		Igual a	Datació		Criteri datació	
Cobreix a	Cobert per		Interpretació	2006		
Farceix a	Farcit per		Fonamentació del boral.			
Talla a	Tallat per		Observacions			
Es recolza en	Se li recolza		Estructura de formigó que es col·loca de forma previa al boral de la borera. També es col·loca abans dels nivells previs a la col·locació de la pavimentació.			
Es lliura	Se li lliura		Afecció	Si ☐ % ☐ Tipus <input type="text"/>		
			No ☐	Cotes Superiors <input type="text"/>		

Definició UE		Textura	Composició		Sector	106
Estructura		Compacta	Geològica			
		Color	Orgànica		Zona	Foto. Plan.
			Artificial	Formigó, PVC, cablejat...		13
Relacions Físiques		Igual a	Datació		Criteri datació	
Cobreix a 108	Cobert per 104		Interpretació	XX/XXI	Materials	20
Farceix a	Farcit per		Serveis actuals			21
Talla a	Tallat per		Observacions			22
Es recolza en	Se li recolza		Diferents serveis actuals que es documenten durant el rebaix de les dues cales. Solament se'ls hi dona una única Ue.			23
Es lliura	Se li lliura 107		Afecció	Si ☐ % ☐ Tipus <input type="text"/>		24
			No ☐	Cotes Superiors 13,24 msnm		25

Definició UE		Textura		Composició		Sector		107	
Estrat		Solta		Geològica Argila		Zona		Foto. Plan.	
		Color Marró/gris		Orgànica		Zona			
				Artificial		Zona			
Relacions Físiques		Igual a		Datació		Criteri datació			
Cobreix a		Cobert per		Interpretació XX/XXI		Estratigràfic			
Farceix a		Farcit per		Rebliment rases serveis actuals.					
108				Observacions					
Talla a		Tallat per		Ue genèrica que engloba als diferents rebliments de les trinxeres constructives dels serveis actuals.					
Es recolza en		Se li recolza		Afecció Si ☐		Tipus			
Es lliura		Se li lliura		No ☐		Cotes Superiors 13,24 msnm			
106									

Definició UE		Textura		Composició		Sector		108	
Retall				Geològica		Zona		Foto. Plan.	
		Color		Orgànica		Zona		27	
				Artificial		Zona		28	
Relacions Físiques		Igual a		Datació		Criteri datació		29	
Cobreix a		Cobert per		Interpretació				30	
Farceix a		Farcit per		Conjunt de rases constructives dels diferents serveis detectats a les cales.				31	
106 107				Observacions				32	
Talla a		Tallat per		Ue genèrica que engloba totes les accions d'obertura relacionades amb els serveis actuals detectats durant la realització de les cales.				33	
109 110				Afecció Si ☐		Tipus		34	
Es recolza en		Se li recolza		No ☐		Cotes Superiors 13,24 msnm		35	
Es lliura		Se li lliura						36	
								37	
								43	

Definició UE		Textura		Composició		Sector		109	
Estrat		Solta		Geològica Argila		Zona		Foto. Plan.	
		Color		Orgànica		Zona			
				Artificial Pedres		Zona			
Relacions Físiques		Igual a		Datació		Criteri datació			
Cobreix a		Cobert per		Interpretació Finals segle XX.		Documental			
110		104		Nivell d'enderroc.					
Farceix a		Farcit per		Observacions					
Talla a		Tallat per		Nivell relacionat amb l'enderroc de l'edificació que s'aixecava en aquesta zona abans de la construcció del MACBA.					
108				Afecció Si ☐		Tipus			
Es recolza en		Se li recolza		No ☐		Cotes Superiors 12,96 msnm			
Es lliura		Se li lliura							

Definició UE		Textura	Composició		Sector	110
Estructura		Compacta	Geològica			
		Color	Orgànica		Zona	Foto. Plan.
		Groc	Artificial	Morter, maons i pedres.		27
Relacions Físiques		Igual a	Datació		Criteri datació	
Cobreix a	Cobert per		Interpretació		Mur o fonamentació.	
	109					
Farceix a	Farcit per					
Talla a	Tallat per		Observacions		29	
	108		Segurament es tracta de la fonamentació del mur de façana de l'edifici que s'aixecava en aquest punt abans de la construcció del MACBA. Mur fet de maçoneria amb un aparell mixte de pedres sense treballar i maons lligats amb morter de calç de tonalitat arroquena.		30	
Es recolza en	Se li recolza				31	
					32	
Es lliura	Se li lliura				33	
					34	
			Afecció Si ☐ % ☐ Tipus <input type="text"/>		35	
			No ☐ Cotes Superiors 12,86 msnm		37	
					42	
					43	

ANNEX 3. INVENTERIS FOTOGRÀFIC.

Num.	Sector	UE
1	087-09	
Vista del carrer Montalegre des del sud durant el procés de realització de les cales. Al fons es poden veure, a la dreta l'edifici de la Universitat i a l'esquerra l'antiga Casa de la Convalescència.		
2	087-09	
Vista del C/Montalegre des del sud durant el procés de realització de les cales. En primer terme es pot veure als operaris picant la pavimentació actual, mentre que al fons, es veu a la dreta l'edifici de la Facultat d'Història de la		
3	087-09	
Vista des del SE de les cales que es realitzen al C/Montalegre. En segon terme l'edifici més meridional del conjunt de construccions que formaven l'antiga Casa de la Convalescència.		
4	087-09	
Vista del C/Montalegre des del sud durant el procés de realització de les cales. En primer terme es pot veure als operaris picant la pavimentació actual, ^o mentre que al fons, es veu a la dreta l'edifici de la Facultat d'Història de la		
5	087-09	
Vista del C/Montalegre des del NE durant el procés de realització de les cales. En primer terme es pot veure als operaris picant la pavimentació actual, mentre que al darrera apareix part de la façana de l'edifici que alberga al		
6	087-09	
Vista de les cales durant el seu procés de realització. En primer terme es pot veure als operaris picant la pavimentació actual, mentre que al darrera apareix part de la façana de l'edifici que alberga el MACBA.		
7	087-09	
Vista de les cales durant el seu procés de realització. En primer terme es pot veure als operaris picant la pavimentació actual, mentre que al darrera apareix part de la façana de l'edifici que alberga el MACBA.		
8	087-09	
Vista del procés de realització de les cales des de l'edifici del MACBA.		
9	087-09	
Vista del procés de realització de les cales des de l'edifici del MACBA.		
10	087-09	
Vista des de la part alta del carrer Montalegre de les cales. Al fons queda la plaçadels Angels.		
11	087-09	101 102
Detall de la primera cala durant les tasques mecàniques d'obertura amb martell pneumàtic de la pavimentació actual		
12	087-09	103
Detall de la primera cala durant les tasques d'extracció de l'estrat Ue 103, que forma part dels nivells de regularització previs a la col·locació de la pavimentació Ue 101.		
13	087-09	104 106
Detall dels primers serveis que apareixen a la primera cala durant les tasques de rebaix. Encara es pot veure part de l'estrat Ue 103 sense acabar de rebaixar.		
14	087-09	104 106
Detall dels primers serveis que apareixen a la primera cala durant les tasques de rebaix. Encara es pot veure part de l'estrat Ue 103 sense acabar de rebaixar.		
15	087-09	104 106
Detall dels primers serveis que apareixen a la primera cala durant les tasques de rebaix. Encara es pot veure part de l'estrat Ue 103 sense acabar de rebaixar.		
16	087-09	101
Vista inicial de la nova àrea de pavimentació que es veu afectada per l'obertura de la segona cala		

Num.	Sector	UE	
17	087-09	101 102	Detall de la segona cala durant les tasques mecàniques d'obertura amb martell pneumàtic de la pavimentació actual
18	087-09	103	Detall de la segona cala durant les tasques d'extracció de l'estrat Ue 103, que forma part dels nivells de regularització previs a la col·locació de la pavimentació Ue 101.
19	087-09	104	Detall de l'estrat Ue 104, que es documenta tot just per sota de l'estrat Ue 103 i que sembla tenir també una factura recent.
20	087-09	104 106	Detall de la segona cala una vegada s'ha extret gran part de l'estrat Ue 104. Es poden veure alguns dels serveis que creuen la borera de forma paral·lela.
21	087-09	104 106	Detall de la segona cala una vegada s'ha extret gran part de l'estrat Ue 104. Es poden veure alguns dels serveis que creuen la borera de forma paral·lela.
22	087-09	104 106	Detall de la segona cala una vegada s'ha extret gran part de l'estrat Ue 104. Es poden veure alguns dels serveis que creuen la borera de forma paral·lela.
23	087-09	104 106	Vista de les dues cales (la primera ja parcialment tapada) una vegada realitzades des de l'altre costat del carrer Montalegre.
24	087-09	104 106	Vista de les dues cales (la primera ja parcialment tapada) una vegada realitzades i de forma previa a la seva connexió final.
25	087-09	101 102 104 106	Detall del procés d'ampliació de la segona cala fins a tocar del MACBA.
26	087-09	103 104 106	Detall del procés d'ampliació de la segona cala fins a tocar del MACBA.
27	087-09	110 106 108	Detall de l'estructura muraria Ue 110, que es documenta a l'extrem oest de la segona cala durant el procés d'ampliació d'aquesta fins al MACBA..
28	087-09	110 106 108	Detall de l'estructura muraria Ue 110, que es documenta a l'extrem oest de la segona cala durant el procés d'ampliació d'aquesta fins al MACBA..
29	087-09	110 106 108	Detall de l'estructura muraria Ue 110, que es documenta a l'extrem oest de la segona cala durant el procés d'ampliació d'aquesta fins al MACBA..
30	087-09	110 106 108	Detall de l'estructura muraria Ue 110, que es documenta a l'extrem oest de la segona cala durant el procés d'ampliació d'aquesta fins al MACBA..
31	087-09	110 106 108	Detall de l'estructura muraria Ue 110, que es documenta a l'extrem oest de la segona cala durant el procés d'ampliació d'aquesta fins al MACBA..

Num.	Sector	UE			
32	087-09	110	106	108	
Detall de l'estructura muraria Ue 110, que es documenta a l'extrem oest de la segona cala durant el procés d'ampliació d'aquesta fins al MACBA..					
33	087-09	110	106	108	
Detall de l'estructura muraria Ue 110, que es documenta a l'extrem oest de la segona cala durant el procés d'ampliació d'aquesta fins al MACBA..					
34	087-09	110	106	108	
Detall de l'estructura muraria Ue 110, que es documenta a l'extrem oest de la segona cala durant el procés d'ampliació d'aquesta fins al MACBA..					
35	087-09	110	106	108	
Detall de l'estructura muraria Ue 110, que es documenta a l'extrem oest de la segona cala durant el procés d'ampliació d'aquesta fins al MACBA..					
36	087-09	108	106		
Vista de les dues cales una vegada s'ha ampliat la segona pels seus extrems est i oest. Per l'est arriba fins al borall de la borera, mentre que per oest es queda a tocar del MACBA					
37	087-09	110	106	108	
Detall de la meitat oest de la segona cala una vegada s'ha ampliat pel seu extrem oest , fins arribar al MACBA					
38	087-09				
Vista de les dues cales una vegada s'ha ampliat la segona pels seus extrems est i oest. Per l'est arriba fins al borall de la borera, mentre que per oest es queda a tocar del MACBA					
39	087-09				
Vista de les cales una vegada finalitzades amb el MACBA en darrer terme.					
40	087-09	105	102	103	
Detall del forat que es realitza per sota del borall de la borera. Aquest haurà de permetre connectar les cales amb la xarxa gen ^{eral} .					
41	087-09	102	103	106	
Detall de la meitat est de la segona cala una vegada s'ha ampliat fins arribar al borall de la borera el carrer.					
42	087-09	110	106	102	
Vista de les dues cales una vegada s'ha ampliat la segona pels seus extrems est i oest. Per l'est arriba fins al borall de la borera, mentre que per oest es queda a tocar del MACBA					
43	087-09	110	106	108	
Detall de la meitat oest de la segona cala una vegada s'ha ampliat pel seu extrem oest , fins arribar al MACBA					